

תורתן של אבות

חידושי תורה מאברכי רבני הקהילה שליט"א

ויתמעט, הסדין יהיה משלים. ולגאונים מדובר שעכשיו חמתה מרובה מצלתה והסדין מצטרף להכשיר. ע"ש שהקשה על פירוש הגאונים. מכך השו"ע בסיומן תרכ"ט ס' י"ט הביא דעת רש"י בסתם ואת דעת הגאונים כיש אומרים.

ומהרי"ץ בפסקים בהלכות סוכה סי' י"ג כתב וז"ל: ומרן נטה לפסוק כרש"י וכהר"ן. ובבארות יצחק מובא דהעיקר כסתם. ונ"ל להוסיף שכאן יתכן שגם ה"בית דוד" יודה שהלכה כסתם, שהרי מרן הוסיף ב"א וז"ל: ומיהו לכתחילה לא יעשה ע"כ. הרי שגילה דעתו לחשוש לסתם. שהרי ידועה שיטת ה"בית דוד" לומר בדעת מרן היכא דמביא סתם ויש שהיש בא להסביר הסתם, ופסקינן כ"א (עיין "בית דוד" אור"ח ע"י תמ"א).

ומצינו למדים כשצלתה מרובה מחמתה ופירס עליה סדין מפני הנשר, דעת הפוסלים הם: רש"י, ר"ן, ב"ת, הגהות סמ"ק, רמב"ם, ה"ה, הרוקח, הגר"א, תשובות רשב"א, ריטב"א, רבינו פרץ, בית מאיר, בית השואבה, ערך השולחן, כף החיים, רבינו מנוח, ביאור הלכה, בגדי ישע, מאמר מרדכי, נהר שלום, מג"א, רי"ץ גיאת, העיטור, ריא"ג, ריב"ב.

דעת המתירים הם: הגאונים, תוס', טור, בית דוד, אליה רבה, שולחן גבוה, ט"ו, הרא"ש, רבינו ירוחם, מרדכי, אגודה, תשובה מיוחסת לרמב"ן, אור זרוע, סמ"ג. לדעת האר"י ז"ל בכל גווני אין לפרוס סדין כלל בכדי שיראו הכוכבים והיא ע"פ הסוד, וכן מנהגו כמובא בבארות יצחק אות ע"ו, וכן רמז מהרי"ץ בשם מר"ו הגאון מהר"ץ זצ"ל ב"עץ חיים" דף ע', מה שאומרים בהושענות ליום רביעי: "ענה פוסליה בפרוס עליה סדין צל ימינך סוכך יודעי דת ודין", ודו"ק.

אברכים המעוניינים לפרסם חידושי תורה במדור זה, ישלחו לת.ד. 1719 בני ברק, ויציינו: "עבור תורתן של אבות". אין המערכת מתחייבת לפרסם כל מאמר שיתקבל.

בדין פורס עליה סדין מפני הנשר הרב מאיר ליאור לוי (שעתל) שליט"א

סוכה י'. "פירס עליה סדין מפני הנשר - פסולה". רש"י: פירוש שפסולה כיון שהתכוון לשם סכך והריהו דבר המקבל טומאה. המרדכי בסיומן תשל"ו פירש טעם רש"י כיון דהוי לצורך האדם ולא דומה למשים סדין לנוי דהתם הוי לצורך סוכה ובטל לגבה.

הגאונים סוברים שפסולה דווקא כשתמתה מרובה מצלתה בלא סדין שאו ע"י צלתו מרובה מחמתו שמונע העלים מליפול.

תוס' ד"ה "פירס עליה" הביא דעת הגאונים וכתב שכעין זה כתב ר"ת. והקשה על רש"י: א. מאי שנא מלנאותה דשרי לכו"ע.

ב. מצינו מעשה כזה אצל ריב"א כשהגיעה חמה למרגלותיו עמד ופרס עליה סדין. עיין מהרש"א על תוס' הנ"ל. ובהמשך דבריו כתב וז"ל: והיינו כמו שפרש"י לעיל ע"כ. ונראה דטעות סופר יש כאן וצ"ל כדפרשתי לעיל. שהרי רש"י פירש אחרת מתוס'. וכן הקשה תוס' שתי קושיות כנ"ל.

הר"ן הביא מחלוקת זו וז"ל: "אבל החולקים עליו ומפרשין מתניתין דהכא כפשוטה אע"פ שאין הסדין מסייע להכשר סוכה כלל אלא שפירסה עליה כדי שלא תכנס בה החמה, אפילו הכי פסולה כדמוכח מהגרמא" ע"כ.

וצ"ב: למה לא הזכיר את טעם רש"י דהוי דבר המקבל טומאה והניחו לשם סכך, שבטעם זה מיושבת קושית התוס' הראשונה כמו שכתב המשנ"ב בס"י תרכ"ט ס' י"ט בשעה"צ ע"ה.

בדעת הרמב"ם ב"ה למדו רבינו מנוח והב"ח וכן פירש הרב המגיד דפסול בכל עניין כדעת רש"י.

ובדעת ר"ת התוס' כתבו שר"ת פירש כהגאונים וכהרא"ש (סימן ט"ו) משמע שר"ת חולק על הגאונים. שלר"ת עכשיו צלתה מרובה רק שאח"כ כשיתייבש

הלכות עשרת ימי תשובה

א. כל אדם מחוייב לשוב בתשובה שלימה לפני ה' יתברך בעשרת ימי תשובה, קודם בא יום הגדול והנורא יום הכפורים, שנאמר מכל חטאתיכם לפני יי' תטהרו. ואע"פ שהתשובה והצעקה לפני ה' בבכי ובתחנונים יפים הם לעולם מכל מקום בימים אלו שהם מיוחדים לתשובה, יפים הם ביותר ומתקבלים מיד. כמו שנאמר דרשו יי' בהמצאו, ואמרו רבותינו ז"ל אלו עשרת הימים שבין ראש השנה ליום הכפורים. לכן צריך האדם בימים אלו לפשפש במעשיו ולשוב מדרכיו הרעים וספק עבירה צריכה יותר תשובה מעבירה ודאית, כי יותר מתחרט האדם כשהוא יודע שעשה עבירה מאם אינו יודע. ולכן קרבן אשם תלוי, צריך להיות יותר ביוקר מקרבן חטאת. וירבה בתורה ובמצוות

ובצדקה, וימעט בעסקיו. וראוי שיהיו ימים אלו כמו חיל המועד. שלא יעשה בהם אלא מלאכה הכרחית וביותר צריך האדם לתקן דברים שבינו לבין חבירו אשר עליהם אין כפרה עד שיחזיר את הגזילה אשר גזל או את העושק אשר עשק, ויפייסוהו שימחול לו:

ב. ראוי לאדם שיתנהג בימים אלו גם בחומרות שאינו נוהג בהם כל השנה, כי גם אנו מבקשים מאת ה' יתברך שיתנהג עמנו בחסידות

הוראת שע"ה

והאוכל כל השנה פת של גויים, לא יאכל בימים אלו כי אם פת ישראל, וכדומה לזה:

ג. דרך כלל אין עושים נישואין בימים אלו, רק אם יש איזו סיבה, ואז מקצרים בשמחה כדי שישכימו העם לאשמורת:

ד. בשבת שובה, יש נוהגים לקרות למפטיר אדם חשוב, וכן ראוי לעשות:

ה. זריזין מקדימין לקנות אתרוגים לולכים והדסים בימים אלו כדי שתצטרף גם המצוה היקרה הזאת לזכויותינו:

ו. אם חלה מילה בימים אלו, אע"פ שאין נופלים על פניהם ואין אומרים למנצה, מכל מקום אומרים אבינו מלכינו, והוא הדין כשיש חתן או אבל וכדלעיל סימן כ"א סעיפים ז' ט':

ז. נוהגים שלא לברך על הלבנה עד מוצאי יום הכפורים, מפני שאו שמחים ומקודם היו בדאגה, אעפ"י שיש אומרים דאדרבה טוב לברך עליה קודם כדי להוסיף בזכיות. אבל אם יש לחוש שיהיה מעונן, מקדימים:

כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא

הספק ההלכות לחודש זה (לימוד 5 הלכות ליום): חלק ג' סימן קי"ז סעיף ה' עד סימן קי"ט סעיף י"ח. סימן צ"ט סעיף א'. סימן ק"א סעיף ה'. חלק א' סימן א' סעיף א' עד סימן ז' סעיף ה'.

ניתן להשיג חינם לוח לימוד הלכות שנתי בטלפון 02-6420535

סיום מבחן ארצי על השו"ע המקוצר לתלמידי הישיבות הי"ו - מחזור ה' ^{לקי"}

יתקיים אי"ה ביום ראשון ט"ז תשרי, א' דחומה"ס בשעה 7.00 בערב באולמי "גרנד הול" רח' השומר 111 ב"ב בהשתתפות מרנן ורבנן ואישי ציבור חשובים

הרה"ג עזריה בסיס שליט"א הרה"ג יצחק רצאבי שליט"א
 הרה"ג פנחס קורח שליט"א הרה"ג ישראל שרעבי שליט"א
 הרה"ג יעקב מועלם שליט"א

דברי ברכה: הרב עמנואל בשארי שליט"א ר' משולם נהרי הי"ו
 מנחה: הרב יוסף מלכיאל שליט"א

בתוכנית: הכתרת חתני שו"ע המקוצר וסגניהם הי"ו

מכירת ספרי המכון במקום ינעים את הערב: המשורר שר שלום קשת

למשתתפים יוגש כיבוד קל (סוכה ליד האולם)

מקום מיוחד לנושים

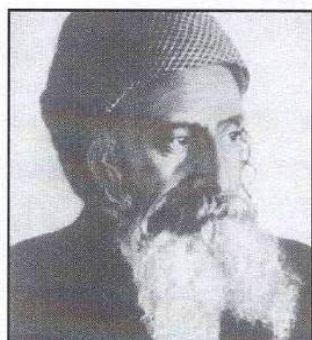
כניסה חופשית

בלילות שבהם הגה בתורה ישב רבי יחיא בבית מדרשו של רבי חיים קרה, מגדולי הדור בצנעא. כאן התרכזו כל בני דורו שחפצו ללמוד בהדרכתו ולדרת לעמקם של דברי התורה.

הפצת תורה ברחבי תימן

בשנת תר"ס עקר רבי יחיא מצנעא והתישב בעירה סמוכה לעיר הבריה. במקום זה החל לכנס סביבו תינוקות של בית רבן וללמדם תורה. הצלחתו בלמוד הילדים, שעל הבל פיהם עומד העולם, היתה עצומה. שמעו הטוב של הגאון הבקי בכל דני התורה ומכמניה נודע ברבים, ומכל העירות והכפרים הסמוכים החלו יהודי הסביבה להגיע אל מקום מושבו של רבי יחיא כדי לשמוע את אמריו ולשתות בצמא את דברי תורתו. רבי יחיא קבע למתכנסים אליו עיתים לתורה ומסר להם את שעוריו המרתקים. שיטת למודו היתה נוחה ותלמידיו קלטו במהירות ובקלות את הסבריו. בשנים אלו הכשיר רבנים ושוחטים והסמיכם לתפקידים צבוריים.

בתום שנתיים עמוסות פעילות תורנית שב רבי יחיא לצנעא והצטרף לישיבה הגדולה בבית הכנסת צאלת.

גדולי ישראל

מנהיג גדול

מיד בשובו הקיפוהו אנשי הקהילה באהבה והערכה אין קץ ופנו אליו בשאלות והדרכה. אך לא רק ההמון הפשוט עמד על טבעו של רבי יחיא בתור מנהיג ודבר, אלא גם ראשי הציבור ידעו להעריך את חכמתו הגדולה ושתפו אותו בהתייעצויות בנושאים צבוריים חשובים.

אך למרות היותו טרוד בעסקי פרנסתו ועל אף העובדה שכל לילותיו היו קדש ללמוד תורה, הקדיש רבי יחיא זמן רב לצרכי הצבור, ובשכלו החד השכיל לפתור בעיות רבות של הפרט והכלל.

פטירתו

בשנת תר"צ תקפה את רבי יחיא מחלה אנושה. הוא נחלש מאד ולא היה בכחו למלא את תפקידיו הקשים כנשיא הקהילה. לכן שלח מכתב לאימאם ובקש לשחררו מנטל הנשיאות, אותו נשא כל ימיו.

שנתיים ימים שכב רבי יחיא על ערש דווי וממטת חליו המשיך להרביץ תורה והלכה בתלמידיו הרבים.

בשנת תרצ"ב נפטר רבי יחיא ונקבר בקבר הקהילה היהודית שבסמוך לחומת העיר צנעא.

כמוהו"ר יחיא יצחק הלוי זצוק"ל

בנעוריו למד מארי יחיא אצל סבו הגאון הגדול שלום מנצורה מחבר ספר "נר מצוה" שהיה מקובל ועושה נפלאות. תפיסתו של הנער בלימוד היתה מקיפה ויסודית ושקדנותו הרבה היתה לשם דבר. הוא לא הסתפק במה שלמדוהו רבותיו ובמה שלמדו חבריו בני גילו, אלא הרחיב את דעתו ברוי התורה והתעניין בכל מקורות החכמה ובמוסר עד כמה שיכול.

מינוי נדיר

התעמקותו הרבה בכל מכמני התורה והחכמה הביאה אותו לידי כך, שכאשר היה בן אחת עשרה שנים בלבד ידע הנער יחיא את כל הלכות שחיטה וטרפות על בורין. לאחר בחינה מדוקדקת של רבותיו שהשתאו לגודל מעלתו, הוסמך הנער הצעיר לעסוק בהלכות הנזכרות. אך זאת, תחת פקוחו של סבו הגדול, מכיון שעדיין לא הגיע לגיל מצוות. מנוי נדיר זה עורר השתאות רבה בקרב אנשי הקהילה, למרות שבמשך שנים הורגלו לרבנים וגאונים שעמדו בראש הקהילה.

חריפות ובקיאות בש"ס

גדולי הדור הזמינו אליהם את רבי יחיא כדי שיוכל לקנות בחצרם דעת וחכמה, על מנת שישמש בעתיד מגדל אור לנתיבות ישראל שבתימן. הנער נענה בנפש חפצה להזמנת רבותיו ועבר ללמוד הלכות שחיטה אצל רבי אברהם אלקארה ומארי יחיא אלקהלאני.

מארי יחיא גילה בקיאות וחריפות נדירות, בעיקר בתלמוד בבלי וירושלמי, וכן בפוסקים. כעבור שנות למוד מועטות היה העלם הצעיר אחד הבקיאים הגדולים ביותר בכל תימן, הן בתלמוד בבלי והן בתלמוד ירושלמי.

משפחתו

בשנת תרמ"ה נשא רבי יחיא לאשה את מרת סעדה. ככל גדולי הדור בתימן עבד גם רבי יחיא לפרנסת בני ביתו. אך דבר זה לא מנע ממנו להמשיך ולהתמיד בלמודו. הוא השכיל לחלק את זמנו בין למוד התורה לבין עבודתו. בשעות היום עסק במלאכת עבוד עורות, ובליילה שקד על תורתו. שני בנים ושלוש בנות נולדו לרבי יחיא. אך לאסונו נפטר שני ילדים בהיותם עדיין עולי ימים. אך דבר זה לא רפה את ידיו. הוא שם מבטחו באלוקים והמשיך בלמודו ביתר שאת.

בשורה טובה ללומדי ההלכה

הוא יימשך שנה אחת. המעוניינים להבחין יפנו לטלפון מס' 03-6420535 (הרב מאיר לוי). את סבלת לימוד ההלכות ניתן להשיג חינם בטלפון הנ"ל, וכן במשרדי עמותת "פעולת צדיק".

הודעה משמחת

שמחים אנו להודיע שבלוח השנה המפורסם "בית הלוי" לשנת תש"ס שולב לימוד הלכות שו"ע המקוצר. ההלכות מצויינות בשורה האחרונה במשבצת שבת קודש. תודתנו לר' יהודה לוי עורך הלוח שנרתם להפיץ לימוד חשוב זה. זכות הלומדים תעמוד לו, אכ"ר.

משרד חדש בבני ברק

לאור הסתעפות פעילויות העמותה, הוקם בשטח משרד לעמותה בבני ברק. במשרד זה ירוכזו כל פעילויות העמותה תוך יצירת קשר עם הפעילים והרכיזים ברחבי הארץ. כמו כן ניתן יהיה לרכוש את הספרים שבהוצאת המכון ולקבל קטלוגים ופרוספקטים.

פעילויות המשרד ימים ב' ג' ד' בין השעות 10 - 8 בערב.

מספר הפלאפון (זמני): 053-458340 (אופיר)

בשעה טובה ומוצלחת הסתיים מחזור ראשון של לומדי הלכות שו"ע המקוצר (5 הלכות ליום). במחזור זה סיימו הלומדים את כל שלושת הכרכים "אורח חיים" במשך שנה אחת. במרוצת השנה נערך מבחן חודשי ללומדים (באמצעות הדואר). בהגרלה שנערכה בין המשתתפים זכה נתנאל כאלף.

מחזור שני של לומדים יתחיל א"ה בראש השנה ה'תש"ס, ואף

קהילת "דגל יהודה" - אלעד מזור

העיר אלעד מזור נמצאת עתה בעיצומו של איכלוס גדול של תושבים, ביניהם רבים ויקרים מבני עדתנו שיחיו

המבקר באלעד מזור ייפגש ללא ספק בקהילת "דגל יהודה" - קבוצה גדולה של בני עדתנו שיחיו, המגבשת מסגרת קהילתית בעלת תוכן רוחני עשיר. בעיר זו שני בתי כנסת (שאמי ובלדי) המשרתים עשרות רבות של מתפללים, כשעל המלאכה מנצחיה ר' גדעון יפת הי"ו ור' שאלתיאל קהלת הי"ו, כשהאחרון שבהם עשה לא מכבר הכנסת ספר תורה לבית הכנסת שנחנך זה עתה, בהשתתפות רבנים ואישי ציבור. עמותת "פעולת צדיק" מאחלת הצלחה והתפתחות פוריה לק"ק "דגל יהודה"

המרכז לספרי קודש

ש"ס, שולחן ערוך, ארבעה טורים, הרמב"ם, וכו'. כמו-כן יש מבחר גדול של ספרי תימן מראשוני ואחרוני חכמי תימן ניתן להשיג דרכנו ספרים מהוצאות: "פעולת צדיק", "תורת אבות", "חסיד", "קרואני" וכו'. הפצה ראשית של שו"ע "שתילי זתים" חלק א' נקי מטעויות ומוגה היטב, באותיות מאירות עיניים (כרך א') כמו-כן יש מבחר גדול של טליתות עם שזירה תימנית (מסביב לטלית)

פינת הספר

מאה שערים 21 ירושלים
טל. 02-5370566
פלאפון 052-638701

שעות פתיחה: 12 - 14.30 - 20.30 - 17.30

שירות אדיב
מחירים נוחים
אפשרות למשלוחים

קהילת "דגל יהודה" אלעד

בנשיאות הרב הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א עלון שבועי תורני לקהילת "דגל יהודה" בעיר התורה והתשובה "אלעד" מחולק גם בראש העין. פתח-תקוה יהוד. ברקת

יבורכו מפי עריץ

עו"ד שמעון אשואל הי"ו - פתח תקוה
שעומד לימין העמותה בכל עת

הרב מאיר לוי שליט"א - ירושלים
שעושה ימים כלילות בענפים רבים של פעולת צדיק

ר' מרדכי חסן הי"ו - קרית מלאכי
שפועל במקומות רבים בארץ להצלחת העמותה

פעולת צדיק - על שם מהרי"ץ זצוק"ל גאון רבני תימן ותפארתם

עמותה ארצית להפצת תורה ומורשת אבותינו ק"ק תימן יע"א בראשות הרה"ג יצחק רצאבי שליט"א, בני ברק

* מכון להוצאת ספרים וכת"י * בית מדרש וכולל אברכים * שיעורי תורה למבוגרים, ילדים ונשים * כנסים ועצרות * קרן "מעשה נסים" * ארגון בני הישיבות * עלונים תורניים * יומא דהילולא כ"ח ניסן * פסקי דינים הלכה למעשה

קבלת קהל ע"י הרב או שאלות בטלפון, אך ורק בין השעות 2.00-2.30 בצהריים. 9.30-10.00 בערב - בל"ג

חברי הנהלה: * מוכיר הרב, ארגון כנסים ועצרות, יחסי ציבור:

ר' שלמה זרוק, טל. 03-6776266, פקס. 03-5743723, פלאפון 052-404649.

* מרצה סניף בני ברק, ארגון בני ישיבות, שיעורי תורה לילדים, עריכת עלונים:

ר' אבנר לדאני טלפקס. 03-6748911, פלאפון 050-869297

ר' יואב שלם טל. 03-5785671

המשרד הראשי - מנהל הרב עמנואל כשארי שליט"א, רח' טביב 6 נתניה.

טל. 09-8651725, פלאפון 052-598060, טלפקס 09-8658195

משרד נתניה: רח' הס 6.

מען למכתבים: תד. 1719 בני ברק, מיקוד 51117

לתרומות: בנק המזרחי סניף מס' 422 סמילנסקי 4 נתניה, חשבון מס' 187111

המעוניין לתרום להוצאת העלון לע"ג או להצלחה וכו', יפנה לטל. 03-6748911